

ven om Rigshospitalet. Ingen vil paastaa, at det er Love, der særlig og i første Række gavne enten Landboerne eller Hartkornet, og jeg kunde af Forslagene fra i Aar nævne Forslagene om Københavns Banegaard, om Kristiansborg Slot og om Polyteknisk Læreanstalt — det sidste er jo for Resten ikke vedtaget, men i hvert Tilfælde er det af Finansudvalget indstillet til uforandret Vedtagelse — og endelig Uddybning af Droden. Der kan nævnes Masser af Ting, der have beskæftiget os baade i forrige og denne Rigsdagssamling, med Hensyn til hvilke ingen kan sige, at det særlig er Ting, der ere til Fordel for eller angaa Landbruget og Hartkornet. Ja, selv Skattelovene kunde jeg gerne nævne. Jeg synes, at den Paastand, at de skulde være værre for Byerne end for Landet, er sagt saa tidt og gendreven saa tidt, at det vilde være en Trivialitet at komme ind paa at gøre det endnu en Gang.

Jeg har i det hele taget ikke nævnt de omtalte Foranstaltninger for at ville ind paa deres Karakter og Betydning for Samfundet; naar jeg har nævnt dem, saa er det mere, fordi jeg derigennem gerne et Øjeblik vilde vende tilbage til mine finansielle Betragtninger. Det er jo givet, at saadanne store Foretagender, som jeg nævnede, at vi havde vedtaget i Fjor, og som vi enten have vedtaget eller staa i Begreb med at vedtage i Aar, og hvor det drejer sig om Masser, om Millioner — jeg tror ikke, jeg siger for meget, naar jeg siger op mod en 40 Millioner — ikke saadan kunne gaa sporløst hen uden at sætte sig Spor i hele vor Finanshusholdning. Det er jo ganske vist saadan, at en Del af disse ca. 40 Millioner Kr., som jeg tror at turde sige, det drejer sig om, ikke ere direkte Udgifter for Statskassen. Jeg kan i saa Henseende nævne Rigshospitalet, og jeg kan for saa vidt ogsaa nævne Københavns Banegaard, eftersom det jo er Mening, at Staten der skulde have refunderet den største Part af Udgiften gennem de 15 Millioner Kr., Københavns Kommune skal betale, men foreløbig skal jo i hvert Fald Staten afholde Udgifterne. Det er meget betydelige Udgifter for Statskassen, her er Tale om, og det er derfor sikkert af en ikke ringe Betydning for Samfundet, baade finansielt set og tillige økonomisk og socialt set, at der her bliver lagt en fornuftig Arbejdsplan. Arbejderne ville jo efter deres Natur strække sig over en hel Række af Aar, og jeg kan derfor sige, at det er ret heldigt, at vi, om jeg saa

maa sige, have faaet meget samlet paa et Bræt, da det saa er lettere at lægge en fornuftig Arbejdsplan for samtlige disse Arbejders Udførelse, og det er en Selvfølge, at det i første Række er Administrationen, der i saa Henseende har at lægge, hvad jeg har tilladt mig at kalde en fornuftig Arbejdsplan. Jeg skal derfor ikke komme særlig dybt ind paa at udtale mig om en saadan Arbejdsplan, men jeg skal alligevel gøre et Par Bemærkninger derom og skal da eksempelvis nævne, at det kunde synes ret naturligt — i hvert Fald har det været nævnt ogsaa i Finansudvalget —, at man allerede nu straks eller i hvert Fald snarest muligt burde tage fat paa Bygningen af det ny Rigshospital, og at der maaske omtrent samtidig kunde blive taget fat paa en Del af de meget store Jordarbejder, som ville være at udføre i Anledning af den ny Personbanegaard i København. Jeg tillader mig blot at nævne de to Ting, fordi baade den højtærede Minister og ogsaa Tingets ærede Medlemmer saa bedre ville forstaa, hvad det er, der tænkes paa fra Finansudvalgets Side og fra min Side, naar jeg nævner dette, at man saa vidt gørligt ikke samler paa et Tidspunkt alt for meget af et bestemt Arbejde og saa, naar det er forbi, skal til et andet bestemt Arbejde, saaledes at man maaske i en Periode ene har Byggearbejder og i en anden Periode maaske ene Jordarbejder, men at Planen bør lægges saaledes, at man ogsaa undgaar, saa vidt muligt — i nogen Grad vil det mærkes —, men saa vidt muligt at forcere Tilgangen til visse bestemte Arbejdsfelter. Det er sikkert, at det har Betydning baade specielt for København, som saa meget af dette drejer sig om, at det sikkert har overordentlig Betydning baade for København som By og for Befolkningen i København, men ogsaa for det øvrige Land, at disse ret store Arbejder, som her skulle udføres, planlægges paa en saadan Maade, at de saa lidt som muligt gribe forstyrrende ind i, hvad jeg vil kalde den rolige og heldige Udvikling af de sociale Forhold.

Den anden Side af Sagen, den finansielle Side, er jo selvfølgelig af ikke mindre Betydning, og der kunde jeg maaske allerførst have Lov til at nævne, at det selvfølgelig ogsaa vilde være heldigt, at de ret betydelige Materialanskaffelser, som jo skulle foregaa, saa vidt muligt blive fordelte over det Aaremaal, hvorover Arbejderne efter deres Natur ville strække sig. Om det saa alligevel, selv med den mest